

Школска 2017/2018. година

**Окружно (градско) такмичење ученика основних школа
Књижевна олимпијада**

VIII разред

Шифра: _____

1.	Вук Стефановић Караџић је оставио записе о народним певачима од којих је забележио народне песме. Наведена су два одломка из тих записа. Испод сваког одломка, на линији напиши име народног певача на кога се тај запис односи. 1. Никога ја до данас нисам нашао да онако песме зна као он што је знао. Његова је свака песма била добра, јер је он (особито како није певао него само казивао) песме и разумевао и осећао, и мислио је шта говори. Певач је _____. 2. Како ми је казивао, он је ослепео у младости од богиња, и потом је ишао не само по целој босанској пашалуку него и у Скадар, те просио певајући уз гусле. Певач је _____.
2.	На линији напиши назив кратке фолклорне форме коју препознајеш у следећем примеру. Четири чавчића на чунчићу чучећи цијучу. Назив кратке фолклорне форме је _____.
3.	Допуни следећи текст појмом који недостаје. Лирско-епске песме опевају неки догађај са много осећања. Вук Стефановић Караџић их је назвао _____, наводећи да се у њима преплићу наративност и осећајност.
4.	Успостави редослед понуђених стихова из народне баладе „Женидба Милића Барјактара”, тако што ћеш на линијама испред стихова уписати бројеве од 1 до 5. _____ „Стиже урок на коњу ђевојку.” _____ „Према себи не нађе ђевојке.” _____ „Оста јадна саморана мајка.” _____ „Ја каква је цура Љепосава!” _____ „Чудо људи за ђевојку кажу.”

5.	<p>На коју природну појаву се односе следећи стихови из народне епске песме „Почетак буне против дахија”? Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>„... Другу свеци вргоше прилику: од Ђурђева до Дмитрова дана све барјаци крвави идоше виш' Србије по небу ведроме...”</p> <p>Реч је о:</p> <p>а) помрачењу Месеца; б) проласку комете; в) ерупцији вулкана; г) муњама и громовима.</p>	
6.	<p>Пажљиво прочитај следеће стихове из народне епске песме „Почетак буне против дахија” и одговори на захтеве испод одломка.</p> <p>„Узми синко, Фочић Мехмед-ага, Узми сламе у бијелу руку, Мани сламом преко ватре живе: Ил' ћеш ватру са тим угасити, Или ћеш је већма распалити?”</p> <p>А) Стихове изговара: _____.</p> <p>Б) Подвуци називе три стилске фигуре које препознајеш у датом одломку.</p> <p>персонафикација стални епитети контраст градиција алегорија ономатопеја</p>	
7.	<p>Наведене реченице представљају низ кључних догађаја у приповеци „Кроз мећаву” Петра Кочића. Једна од њих означава део садржаја о коме се приповеда ретроспективно. Заокружи слово испред те реченице.</p> <p>а) Већ се поче и смрачивати, а они не могаше краве продати. б) Све му је напредовало, бујало, множило се и ширило у недоглед. в) Снежак поче гушће лепршати кад уђоше у планину коју им је ваљало пријећи и спустити се у поље. г) – Ево ти ове моје 'аљине, па се добро умотај – рече старац, скиде хаљину, и остане скоро упола го. д) – Идеш ли, роде? – викну опет и несвјесно се обрну, али не бијаше ни краве ни Вује.</p>	
8.	<p>На линији допиши стих који недостаје из строфе песме „Отаџбина” Ђуре Јакшића.</p> <p>Ал' један израз, једну мисао, Чућеш у борбе страшној ломљави: „ _____ !”</p>	
9.	<p>Препознај песника по понуђеним биографским подацима, па његово пуно име и презиме напиши на линији.</p> <p>Рођен је у угледној новосадској породици. Студирао је право и медицину. У породичном животу снашле су га велике трагедије. Последњих година живео је у Сремској Каменици, где је умро и сахрањен. Осим интимне лирике писао је и родољубиву, политичку и сатиричну поезију.</p> <p>Пуно име и презиме песника је: _____.</p>	

10.	<p>У следећем одломку из „Увеле руже” Борисава Станковића подвуци приповедачеве речи.</p> <p>„Не бој се – рекох ти, шапћући и тронато – то врба плаче, па пада на тебе... Иди! – И брзо те отпустих и устадох. – Иди, време је! – И заиста, први петли певаху.”</p>	
11.	<p>На основу датог примера сети се на коју се одредницу из Вуковог <i>Српског рјечника</i> опис односи. Одговор напиши на линији.</p> <p>„Кад сватови дођу дјевојачкој кући и сједну за сто, онда (по обичају) отац дјевојачки донесе нову чашу, те из ње пију у здравље. Потом ту чашу спреме уз дјевојку и на вјенчању запоје из ње вином момка и дјевојку [...]”</p> <p>_____</p> <p>(назив одреднице)</p>	
12.	<p>Заокружи слова испред три израза у којима препознајеш метонимију.</p> <p>а) Волим да читам Андрића. б) Радо гледам филм. в) Пун тањир супе је чекао на нас. г) Појео је пун тањир. д) Обићи ћу цео град. ђ) Цео град му се диви.</p>	
13.	<p>Прочитај следећи одломак, па на линијама напиши уметничко име писца, наслов дела и назив књижевне врсте.</p> <p>„УЧИТЕЉ ФИЛОЗОФИЈЕ: Мудар човек се уздиже изнад свих увреда; и најбоље је одговорити на грдње умереношћу и стрпљењем.”</p> <p>Уметничко име писца: _____</p> <p>Наслов дела: _____</p> <p>Назив књижевне врсте: _____</p>	
14.	<p>Препознај књижевне ликове на основу датих карактеристика, па њихова имена напиши на линији.</p> <p>1. Прича нам, шали се, сналази, домишља, мудрује и јуначи се, без иког свог, у туђим Млецима. Из понуђене пуне шкриње не узима златнике, него још и додаје.</p> <p>_____</p> <p>2. Уверен је да је дошао крај турској владавини, „на све агине на силу благе и наоко разложне примедбе и опомене одговара оштрим и кратким <u>не!</u>, у ком оно <u>е</u> пуца и жеже као пламени бич”.</p> <p>_____</p>	

15.	<p>У поље поред аутора упиши број под којим се налази наслов дела које је он написао. Назив једног дела је вишак.</p> <table border="1" data-bbox="225 383 1123 584"> <tr> <td data-bbox="225 383 272 421">1.</td> <td data-bbox="272 383 703 421"><i>Поп Тира и поп Стира</i></td> <td data-bbox="703 383 1075 421">Милутин Бојић</td> <td data-bbox="1075 383 1123 421"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="225 421 272 459">2.</td> <td data-bbox="272 421 703 459"><i>Власт</i></td> <td data-bbox="703 421 1075 459">Бранислав Нушић</td> <td data-bbox="1075 421 1123 459"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="225 459 272 497">3.</td> <td data-bbox="272 459 703 497">„Плава гробница”</td> <td data-bbox="703 459 1075 497">Владислав Петковић Дис</td> <td data-bbox="1075 459 1123 497"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="225 497 272 535">4.</td> <td data-bbox="272 497 703 535">„Кањош Мацедоновић”</td> <td data-bbox="703 497 1075 535">Стеван Сремац</td> <td data-bbox="1075 497 1123 535"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="225 535 272 573">5.</td> <td data-bbox="272 535 703 573">„Међу својима”</td> <td data-bbox="703 535 1075 573">Стјепан Митров Љубиша</td> <td data-bbox="1075 535 1123 573"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="225 573 272 584">6.</td> <td data-bbox="272 573 703 584">„Манасија”</td> <td data-bbox="703 573 1075 584"></td> <td data-bbox="1075 573 1123 584"></td> </tr> </table>	1.	<i>Поп Тира и поп Стира</i>	Милутин Бојић		2.	<i>Власт</i>	Бранислав Нушић		3.	„Плава гробница”	Владислав Петковић Дис		4.	„Кањош Мацедоновић”	Стеван Сремац		5.	„Међу својима”	Стјепан Митров Љубиша		6.	„Манасија”			
1.	<i>Поп Тира и поп Стира</i>	Милутин Бојић																								
2.	<i>Власт</i>	Бранислав Нушић																								
3.	„Плава гробница”	Владислав Петковић Дис																								
4.	„Кањош Мацедоновић”	Стеван Сремац																								
5.	„Међу својима”	Стјепан Митров Љубиша																								
6.	„Манасија”																									
16.	<p>На линији напиши значење речи подвучене у следећем одломку из <i>Сумњивог лица</i> Бранислава Нушића. „Ето, ’ајд кажите, је ли господин Жика сумњиво лице? (<i>Жика се буну.</i>) Није! Је ли Таса сумњиво лице? (<i>Таса се <u>снисходљиво</u> смеје.</i>) Реч снисходљиво значи: _____.</p>																									
17.	<p>Допуни следећу реченицу одговарајућим књижевним термином. Врхунац у развоју радње и најнапетији тренутак сукоба ликова у драми назива се _____.</p>																									
18.	<p>Поред наслова књижевних дела, а на основу школских тумачења тих дела, на линијама напиши називе стилских фигура које у тим насловима препознајеш.</p> <p>а) Све ће то народ позлатити (Лаза Лазаревић) _____</p> <p>б) Мртво море (Радоје Домановић) _____</p>																									
19.	<p>Пажљиво прочитај следећи одломак из приче Вељка Петровића (читане у седмом разреду), па на линији напиши назив воћа о коме је реч. То воће је и главни мотив у овом делу. „Никакво сажалење инжењера [...], већ пусти случај поштедео је ту стару, квргаву, од дугогодишњих кошава вазда помало рашчупану и ка западу нахерену воћку.” Назив воћа је: _____.</p>																									
20.	<p>У следећем примеру из песме Стевана Раичковића подвуци стихове у осмерцу.</p> <p>„Тражићу га још по кругу Вртоглавом: Макар очи изгубио Сам У плавом.”</p>																									
<p>ПРЕГЛЕДАЛИ: _____ БРОЈ БОДОВА: _____</p>																										

Решења за VIII разред основне школе Окружно такмичење Књижевна олимпијада, април 2018.		Напомена:
1.	1. Тешан Подруговић 2. Филип Вишњић	Оба тачна 1 бод.
2.	брзалица	1 бод
3.	п(ј)есме на међи	1 бод
4.	4 1 5 3 2	Цео тачан низ носи 1 бод.
5.	б) проласку комете	1 бод
6.	А) Старац Фочо (признаје се и „с” малим словом) Б) стални епитети, контраст, алегорија	1 бод
7.	б)	1 бод
8.	„Отаџбина је ово Србина!”	1 бод
9.	Јован Јовановић Змај	1 бод
10.	„Не бој се – <u>рекох ти, шапћући и тронуто</u> – то врба плаче, па пада на тебе... Иди! – <u>И брзо те отпустих и устадох.</u> – Иди, време је! – <u>И заиста, први петли певаху.</u> ”	Све тачно подвучено 1 бод.
11.	молитвена чаша (чаша молитвена)	1 бод
12.	а) Волим да читам Андрића. г) Појео је пун тањир. ђ) Цео град му се диви.	Два и три тачна 1 бод.
13.	Молијер, <i>Грађанин племић</i> , комедија	Све тачно 1 бод.
14.	1. Кањош (Мацедоновић) 2. (кмет) Симан (Васковић)	Оба тачна 1 бод.

15.	1.	<i>Поп Ђира и поп Спира</i>	Милутин Бојић	3	Четири и пет тачно повезаних парова носе 1 бод.
	2.	<i>Власт</i>	Бранислав Нушић	2	
	3.	„Плава гробница”	Владислав Петковић Дис	5	
	4.	„Кањош Маце доновић”	Стеван Сремац	1	
	5.	„Међу својима”	Стјепан Митров Љубиша	4	
	6.	Манасија		-	
16.	понизно (услужно, улизички)				1 бод
17.	кулминација				1 бод
18.	а) иронија б) метафора				Оба тачна 1 бод.
19.	јабука				1 бод
20.	<u>Тражићу га још по кругу</u> <u>Макар очи изгубио</u>				Оба тачно подвучена носе 1 бод.